

NATURKLAGENÆVNET ORIENTERER

Nr. 500, september 2009

Ekspropriation til virkeliggørelse af lokalplan (udvidelse af skole)

Ringkøbing-Skjern Kommune traf beslutning om ekspropriation, jf. planlovens § 47, af ca. 6,2 ha af en landbrugsejendom.

Ekspropriationen skulle ske til virkeliggørelse af en lokalplan. Det fremgår af planredegørelsen, at baggrunden for planen var et ønske om at samle de eksisterende skoler i byen og flytte musikskolen til området. Lokalplanens formål var at muliggøre disse ønsker.

Klager (ejer af arealerne) gjorde bl.a. gældende, at det ikke var nødvendigt at ekspropriere så stort et areal, og at der ved siden af den eksisterende skole lå et stort kommunalt sportsanlæg samt yderligere kommunale arealer til udvidelse heraf, som vil kunne anvendes i stedet for de eksproprierede arealer. Kommunen udtalte bl.a., at ekspropriationen kun omfatter arealer, som er planlagt anvendt i forbindelse med etablering af bygninger til overbygningsskole, herunder arealer til udendørs aktiviteter.

Naturklagenævnet udtalte:

"Efter planlovens § 47, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen ekspropriere fast ejendom, der tilhører private, når ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af en lokalplan.

Planlovens hjemmel til ekspropriation skal administreres under hensyntagen til grundlovens § 73. På grundlag af praksis efter denne bestemmelse gælder en række almindelige betingelser, der skal være opfyldt ved en ekspropriation. Heraf følger navnlig, at ekspropriationen skal være lovlig, nødvendig og tidsmæssig aktuel for realiseringen af ekspropriationsformålet i den konkrete situation.

...

I nødvendighedskravet ligger bl.a., at ekspropriationen skal være af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af lokalplanen. Nødvendighedskravet omfatter også det almindelige proportionalitetskrav. Tvangsmæssig afståelse af en ejendom kan således ikke gennemføres, hvis det, der ønskes opnået med ekspropriationen, kan gennemføres på en for rettighedshaveren mindre indgribende måde.

Ekspropriation er et byrdefuldt indgreb overfor ejeren. Inden en kommune træffer beslutning om ekspropriation, må det derfor overvejes, om det ønskede resultat kan opnås på en mindre indgribende måde, herunder om formålet kan opnås ved ekspropriation af en mindre del af arealet. Dette gælder uanset, om der er tilvejebragt en lokalplan, der kan danne grundlag for ekspropriation af hele arealet.

...

Naturklagenævnet bemærker, at det forhold, at kommunen ejer et udendørs fodboldbaneanlæg i nærheden af den eksisterende skole, ikke i sig selv afskærer kommunen fra at ekspropriere en del af klagerens arealer til den planlagte skoleudvidelse. De pågældende arealer er ikke frit disponible, men anvendes af kommunens idræts- og sportsforeninger og vil i et vist omfang også blive anvendt af Rindum skole til idrætsformål efter udvidelsen.

Kommunens ekspropriation sker ikke for at muliggøre en eventuelt kommende vejforbindelse til Mergelvej. Vejforbindelsen indgår ikke i lokalplanen, men kommunen har ved disponering af skoleudvidelsen på de eksproprierede arealer taget højde for, at vejen evt. senere etableres.

Kommunen har eksproprieret 6,2 ha af klagerens ejendom til den omhandlede skoleudvidelse, jf. lokalplan nr. 225. Kommunen har redegjort for de pædagogiske principper, der ønskes tilgodeset ved etablering af den større skole og fritidsordning mv. Det er i den forbindelse oplyst, hvorfor der er behov for store udearealer til skole, fritidsordning og specialklasserække. Kommunen har endvidere fremsendt en situationsplan, der viser, hvorledes arealet ønskes disponeret.

Naturklagenævnet lægger til grund, at kommunen ønsker at tilgodese særlige pædagogiske principper for skolens drift, og at behovet for udearealer derfor er stort. Uanset, at der er tale om ekspropriation af et stort areal til en skoleudvidelse, finder Naturklagenævnet, at kommunen ved den fremsendte viderebearbejdning af projektet har dokumenteret nødvendigheden af at kunne disponere over hele det eksproprierede areal. Kommunen har samtidig givet en planlægningsmæssig relevant begrundelse for, hvorfor klagerens forslag om at udtage to konkrete arealer på i alt ca. 2 ha ikke kan følges.

Naturklagenævnet finder på den baggrund ikke, at det med rimelighed kan anfægtes, at det for at realisere virkeliggørelse af den udvidelse af skole, fritidsordninger, musikskole mv., der er skabt mulighed for i lokalplan nr. 225, er nødvendigt at ekspropriere hele det omhandlede areal på 6,2 ha.”

Naturklagenævnet stadfæstede derfor kommunens beslutning om ekspropriation.

(Afgørelse af 3. april 2009, j.nr. [NKN-32-00033](#))

-
- planlovens § 47, stk. 1
 - ekspropriation til virkeliggørelse af lokalplan